

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bibliotheca Scriptorvm Sacri Ordinis Cisterciensis Elogiis Plvrimorvm Maxime Illvstrivm Adornata

Visch, Charles de

Coloniæ Agrippinæ, 1656

Capvt VII. Determinatio Præmissorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38433

ctus à Patre & Filio: & sicut flamma tria facit, vrit, splendescit, succendit; sic Spiritus sanctus vrit vitia, splendescit peccata, succendit gratiã. Similiter in Sole considerantur tria, Solis substantia, radius à Sole procedens, calor ab utroque que exiens. Ista tria in Sole considerantur, & sunt in vna Solis substantia, Sol ad nullum, radius de Sole nascitur, calor ab utroque progreditur: tam radius quam calor coæuus est Soli. Tres ergo sunt, Sol, radius, calor, in vna tamen substantia sunt. Similiter, Pater & Filius, & Spiritus Sanctus, sunt in vna deitatis substantia, Pater à nullo, Filius à Patre, Spiritus Sanctus ab utroque Patris & Filii, Filius & Spiritus Sanctus coæterni Patri.

CAPVT VI.

Opinio Iudaorum, qui dicunt quod lex Mosaica non est abolita, sed adhuc est obseruanda.

Intendunt etiam probare, legem Mosaicam non esse abolitam, sed adhuc esse obseruandam in hunc modum: si lex bona est, & à Deo data est, obseruanda est, nullum enim aliã decretum obseruandum, si Dei mandatum non obseruandum. Quod si partem Christiani excipiunt, & aliam obseruandam esse dicunt; dent nobis consilium, quomodo illud effugiemus maledictum; (a) *Maledictus homo qui non permanserit in omnibus qua scripta sunt in lege.* Legislator nihil excipit, sed vniuersaliter omnia mandata obseruari præcipit; Christiani autem ad suum arbitrium, legis & mandatorum obseruantiam determinant.

CAPVT VII.

Determinatio Præmissorum.

Ad hæc, respondemus, legem esse bonã, & à Deo datam dicimus, ac idcõ, quid-

quid in e: scriptum est, diuino sensu intellectu, suis temporibus obseruatum & obseruandum esse sentimus; ea verò diuino intellectu intelligenda erant, quæ si ad litteram accipimus, multa sibi repugnantia videmus. Cum enim Moyses dicat, (a) *Vidit Deus cuncta qua fecerat, & erant valde bona, quid est quod in lege quædam dicantur munda, quædam immunda? Ad litteram quidem non est immundum, quoniam cit valde bonum: nec solum ea prohibentur in lege, quæ sui naturã nociuã sunt homini ad vescendũ, verũ etiam quæ gustu iucunda, & æque salubria ad comedendum existunt. Aliquid ergo sacramenti hæc in se continent, quæ licet à Deo dicta sint, tamen à se inuicem ad litteram omnino dissident. In exordio autem, inter alia præcepta, de faciendo altari Dominus Moysi iubiit præcipit: (c) *Altare de terra facietis mihi; in sequentibus autem legitur sic: (d) Fecit itaque Moyses altare thymiamatis de lignis Setim. Et alibi: (a) Fundauit Bases aneas in introitu Tabernaculi.* Multum itaque aduersum videtur, vt aliud & aliter quam Dominus per Moysen iubet, ab ipso Moysè agatur. Aliter ergo quam littera sonat hoc accipi oportet.*

Item, ad litteram quomodo stare potest, quod Deus prohibet, (f) *ne homo arat in Boue & Asino?* Onus aliud quodcunque tibi placet Asino imponere, non vetat lex, & ponere iugum cum Asino, quasi non licet, cum ad pascua bouem cum Asino ducere licet, in pascuis simulesse, & compasci permittit lex, & arare simul prohibet, & interdicit. Si autor propterea hæc vetat, quia hoc animal immundum esse perhibetur, cur non etiam arare bouem cum equo vel alio animali immundo prohibetur in lege, hanc non solum in ijs quæ dicta sunt mandatis, sed etiam in pluribus alijs legalibus ceremonijs contrarietatem videmus, nisi ea competent

(a) Deut. 27. v. 26. (b) Gen. 1. v. 31. (c) Exodi. 20. (d) Exodi. 37. (e) Exodi. 26. & 27. (f) Deut. 22. v. 10.

venti sensu intellexerimus. Discreto itaque & diuino sensu hæc intelligenda sunt & discutenda. Si vero legem debito sensu accipimus, omnia legis mandata debita obseruatione obseruare poterimus; quædam ad litteram, & sine vilo figuratum velamine dicta esse accipiendo, quædam ad figuram, & profundo velamine obumbrata esse intelligendo; quædam ad tempus obseruari iussa sunt, quædam sine vlla temporum determinatione. Quæ enim alicuius Sacramenti prænunciatiua erant, & veritatis figuram faterentur, suo tempore, manifestatâ rei atque veritatis præsentia, oportuit vt eorum nõ remaneret prænunciatio & figura. Nam sicut ipso suo loquendi sensu vtimur verborum vicissitudinibus, dicendo, erit, quamdiu futurum est ipsum quod erit; prorsus omittentes in præsentia, & assumendo, est; cumque ipsum iam præterisse significantes, vtimur, fuit, sic in rebus prænunciatiuis alicuius Sacramenti, vbi præsens manifestatur Sacramentũ, eius iã superflue seruarietur figura, seu signum. Quæ alicuius ministerij significatiua non erant, sed seu fidei veritatem insinuant, seu charitatis ædificationem commendant, ea à Iudæis & Christianis, non ad tempus, sed in perpetuum seruanda sunt, eorumque transgressio nullatenus potest mala non esse.

CAPVT VIII.

Opinio Iudæorum, qui dicunt quod diuina sanctiones vt tunc, non sunt mutanda.

Item Iudæi sic opponunt: si Sermo Dei ad tempus seruandus est, eoque sermone annihilato, alius alio tempore obseruandus est, sicque per temporum vicissitudines diuinæ sanctiones mutantur, quo pacto ratum erit quod

dicitur, (a) *In æternum Domine permanet verbum tuum*: Et illud, (b) *Cælum & terra transibunt, verba autem mea non transibunt*? (c) *Quid autem interest, cur Deus hoc animal immundum iudicet, illud autem mundum? Hoc vt permittit, illo vt prohibeat?* (d) *Quis enim audiuit sensum Domini, aut quis consiliarius eius fuit, vt illud agi permittat, illud fieri prohibeat?* Iussis obsequendum est, & ei obsequi summa virtus est: prohibuit fieri, ergo non licet, ideoque si postea fiat, peccatum esse, ac dignum pœna debita puniendum: vt ergo seruemus litteram, figuras contemnamus; litteram, vt seruemus alterum. Quæ ratio ergo est damnare alterum? Seruemus ergo litteram, seruemus & litteræ figuram: maneat parus sensu nostro littera, maneat etiam & addatur spiritalis (si concessa sit nobis à Deo) mysticij latentis intelligentia. (e) *Abstineamus à porco, quia lex iubet*, abstineamus & ab eo, si quid est quod per porcum significatur peccatum; non aremus in Boue & Asino, quia legislator prohibuit, & si aliqua intellexerimus per Asini & Bouis copulam, fas est vitare, imò peccatum est non vitare. Ita & de cæteris. Ita enim lex adimplenda esse censetur, & adimpletur.

CAPVT IX.

Solutio Præmissorum.

AD hæc dicimus, quod sermo diuinus nullomodo annihilatur, diuinæ sanctiones non mutantur; (f) quia Christus non venit soluere legem, sed adimplere. Vndè ipse ait: (g) *Amen dico vobis, tota vnum, aut vnus apex non prateribit à lege, donec omnia fiant*. Non igitur vult eam soluere, sed adimplere. Lex prohibet homicidium, Christus iram & odium: lex prohibet adulterium carnis, Christus & ipsum appetitum cordis.

Ggg 2

Nobis

(a) *Psal. 118. v. 89.* (b) *Marci 13. v. 31.* (c) *Matth. 24.* (d) *Isaia 40. v. 13.* (e) *Leuitici 11. v. 7.* (f) *Matth. 5.* (g) *Ibidem. v. 18.*